

SOP-DJOP

มาตรฐานการปฏิบัติงาน (STANDARD OPERATING PROCEDURE)

การเผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้ในงาน
ด้านจิตวิทยา การพยาบาลและการสาธารณสุข
งานป้องกัน แก้ไข บำบัดยาเสพติด

กองพัฒนาระบบสุขภาพเด็กและเยาวชน
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

SOP-กพส-๐๒-๖๗

กองพัฒนาระบบสุขภาพเด็กและเยาวชน
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

SOP-กพส-๐๒-๖๗

มาตรฐานการปฏิบัติงาน

เรื่อง การเผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้ในงานด้านจิตวิทยา การพยาบาล
และการสาธารณสุข งานป้องกัน แก้ไข บำบัดยาเสพติด

จัดทำโดย	ตรวจสอบโดย	กำกับดูแลโดย
..... (นางสาวกุลธิดา เกียรติเจริญศิริ) พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ	 (นางสาวชนิดา วิชัยคำ) นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการพิเศษ รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบ สุขภาพเด็กและเยาวชน	 อธิบดี กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมาย
วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖	วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖	วันที่

รายละเอียดการแก้ไขเอกสาร

วันที่บังคับใช้	แก้ไขครั้งที่	รายละเอียด
	๐๐	เผยแพร่ประกาศใช้มาตรฐานการปฏิบัติงาน

คำนำ

มาตรฐานการปฏิบัติงานการฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้บุคลากรใช้เป็นเครื่องมือช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน โดยได้จัดทำรายละเอียดของการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของงานอย่างละเอียดและครบถ้วน มีผังระบบงาน (Flow Chat) เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจง่ายและใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามข้อกำหนดที่สำคัญของแต่ละกระบวนการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

กองพัฒนาระบบสุขภาพเด็กและเยาวชน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าบุคลากรผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ ทั้งผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งจะประโยชน์ต่อผู้บังคับบัญชา ใช้ในการติดตาม กำกับ เร่งรัด ให้การดำเนินงานบรรลุผลสัมฤทธิ์ เกิดความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าหมายไว้ทุกประการ

กองพัฒนาระบบสุขภาพเด็กและเยาวชน
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
พฤษภาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
วัตถุประสงค์	๕
ขอบเขต	๕
กรอบแนวคิดการออกแบบกระบวนการ	๕
ข้อกำหนดที่สำคัญ	๖
ระบบติดตามประเมินผล	๖
ผังกระบวนการ (Work Flow)	๗
ขั้นตอนและมาตรฐานการปฏิบัติงาน	๘
การควบคุมบันทึก	๑๑
การบริหารสารสนเทศ	๑๑
สมรรถนะบุคลากรที่จำเป็น	๑๑

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพและนักจิตวิทยา ของกองพัฒนาระบบสุขภาพเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีแนวทางในการเผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานพยาบาลและการสาธารณสุข งานป้องกัน แก้ไข บำบัดยาเสพติดและงานจิตวิทยาของกองพัฒนาระบบสุขภาพเด็กและเยาวชนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีเอกสารที่สามารถใช้อ้างอิงในการปฏิบัติงาน โดยใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมและสังเคราะห์องค์ความรู้ การจัดทำฐานข้อมูลองค์ความรู้ และการผลิตสื่อสำหรับการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์หน่วยงาน รวมทั้งมีกลไกในการถ่ายทอดองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายใต้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติของบุคลากรในองค์กร

๒. ขอบเขต

อธิบายขั้นตอนการดำเนินการจัดการประชุมเผยแพร่หรือถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นเตรียมการวางแผน ขั้นดำเนินการประชุมเผยแพร่หรือถ่ายทอดองค์ความรู้ และขั้นปิดการประชุมและติดตามผลการดำเนินงาน

๓. กรอบแนวคิดการออกแบบกระบวนการ

วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	- เพื่อให้บุคลากรตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพและนักจิตวิทยาของกองพัฒนาระบบสุขภาพเด็กและเยาวชน มีความเข้าใจแนวทางปฏิบัติในการเผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานพยาบาลและการสาธารณสุข งานป้องกัน แก้ไข บำบัดยาเสพติด และงานจิตวิทยา
ความต้องการ/คาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	- กรมพินิจฯ มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลรวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานพยาบาลและการสาธารณสุข งานป้องกัน แก้ไข บำบัดยาเสพติดและงานจิตวิทยา - กองพัฒนาระบบสุขภาพเด็กและเยาวชน มีสื่อประชาสัมพันธ์สำหรับเผยแพร่องค์ความรู้ที่หลากหลายและน่าสนใจ
ข้อกำหนดด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	- พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ - ระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ว่าด้วยสุขอนามัยของเด็กและเยาวชนและบุตร พ.ศ. ๒๕๖๔ - ระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ว่าด้วยการดำเนินการต่อบุตรของเด็กหรือเยาวชนที่ติดมาหรือคลอด ในระหว่างที่ถูกควบคุมตัวหรือรับการฝึกอบรมในสถานที่ควบคุม พ.ศ. ๒๕๖๔ - พระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พ.ศ. ๒๕๖๑

ประเด็นด้านประสิทธิภาพที่ต้องเร่งปรับปรุง	- การพัฒนารูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ - การจัดทำระบบรวบรวมจัดเก็บข้อมูลองค์ความรู้
---	---

๔. ข้อกำหนดที่สำคัญ

ข้อกำหนดที่สำคัญ	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
๑. การนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการเผยแพร่ไปปรับใช้ในหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรม	- ร้อยละความสำเร็จของการนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการเผยแพร่ไปปรับใช้ในหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรม	หน่วยงานมีการถ่ายทอดองค์ความรู้หรือประชาสัมพันธ์ที่ได้รับไปสู่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ ๖๐
๒. การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การดูแลสุขภาพของเด็กและเยาวชนในสถานที่ควบคุม	- มีแนวทาง/คู่มือในการดูแลสุขภาพของเด็กและเยาวชนในสถานที่ควบคุม - ร้อยละความสำเร็จของการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานด้านการดูแลสุขภาพเด็กและเยาวชน	- มีสื่อประชาสัมพันธ์ในการดูแลสุขภาพของเด็กและเยาวชนในสถานที่ควบคุมอย่างน้อย ๑ เรื่อง/เดือน
๓. การเผยแพร่องค์ความรู้ในการดูแลสุขภาพของเด็กและเยาวชนในสถานที่ควบคุม	- มีการจัดประชุมเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	มีการจัดประชุมที่เป็นการพัฒนาองค์ความรู้ให้กับบุคลากร อย่างน้อยจำนวน ๑ ครั้ง/เดือน

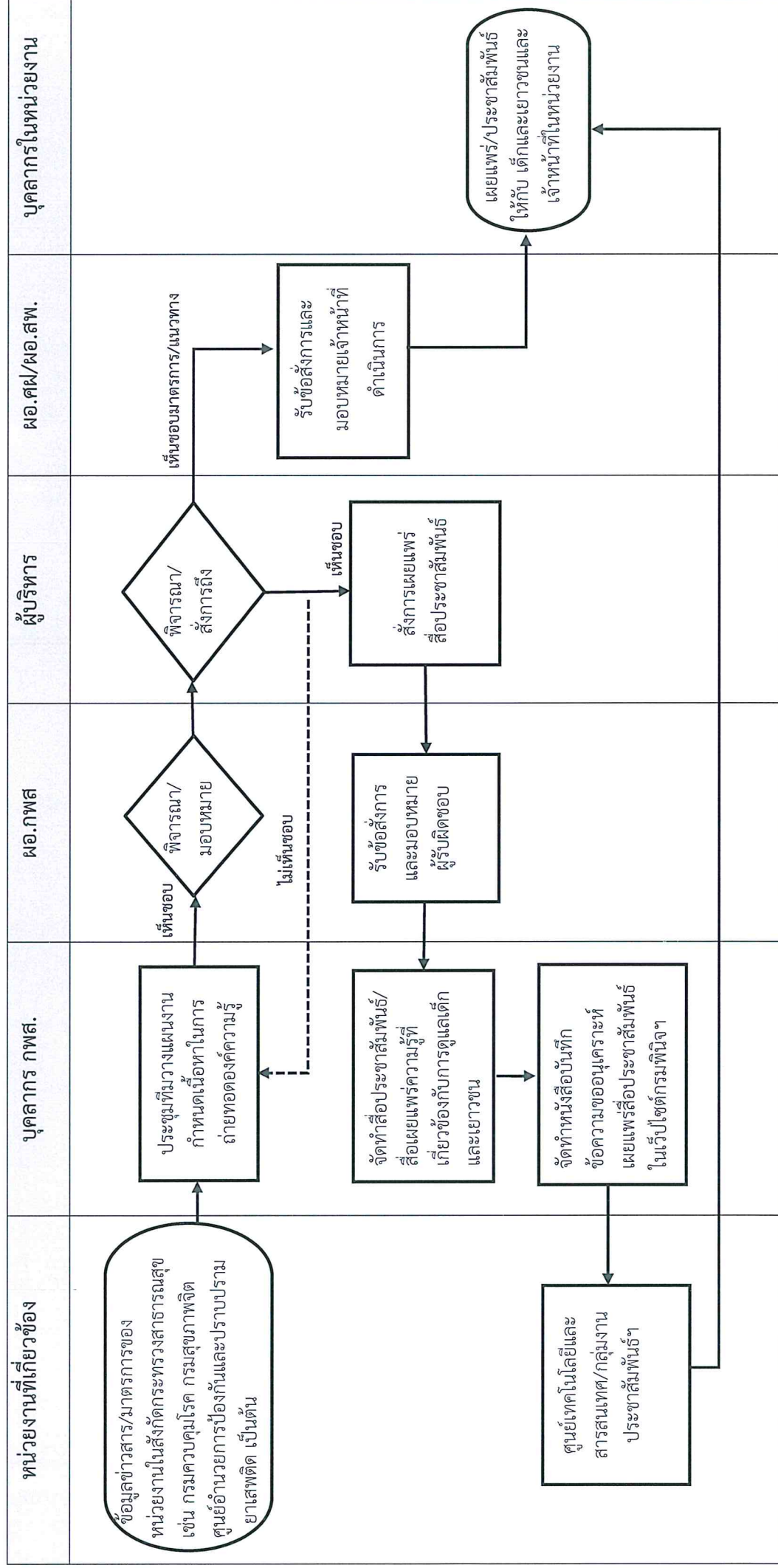
๕. ระบบติดตามประเมินผล

- กำหนดให้มีการติดตาม ประเมินผลมาตรฐานการปฏิบัติงาน และกำกับติดตามให้เป็นไปตามคู่มือการปฏิบัติงาน ทุก ๖ เดือน และ ๑๒ เดือน
- รายงานผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน

๖. ผังกระบวนการ

ขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงานเรื่องการเผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้ในงานด้านจิตวิทยา การพยาบาลและการสาธารณสุข งานป้องกัน แก้ไข บำบัดยาเสพติด

๗. ขั้นตอนและมาตรฐานการปฏิบัติงาน

ขั้นตอน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา	วิธีการควบคุมคุณภาพ	บันทึก	เอกสารอ้างอิง
๑. ศึกษาข้อมูลข้อมูลข่าวสาร/มาตรฐานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เช่น กรมควบคุมโรค กรมสุขภาพจิต ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น	- ข้อมูลระบบรายงานกรมพินิจฯ (กพส. ๑๑ สพย. ๖๐๑) - ข้อมูล สสท. (กระทรวงสาธารณสุข) - ข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเด็กและเยาวชนในระดับประเทศ - ติดตามมาตรการของกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพและป้องกันโรค สถานการณ์การแพร่ระบาดของของยาเสพติด	เจ้าหน้าที่ กพส.	๑ - ๒ สัปดาห์	- ข้อมูลโรคระบาด/ โรคติดต่อในสถานการณ์ปัจจุบัน - ข้อมูลเผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์/สื่อโซเชียลมีเดียที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมใช้สารเสพติด หรือผลจากการใช้สารเสพติดของเด็ก/ เยาวชนในความดูแลกรมพินิจฯ - สถานการณ์โรคทางจิตที่พบมากในช่วงวัยเด็กและวัยรุ่น	บันทึกรายงานสถานการณ์และมาตรการเร่งด่วนหน่วยงานในสังกัด	- ข้อมูลสถิติ/ ผลการศึกษา/ มาตรการของกระทรวงสาธารณสุข - สถานการณ์การแพร่ระบาดของของยาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส.
๒. จัดประชุมเพื่อหารือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กและเยาวชนในสถานควบคุม	- จัดประชุมบุคลากร เพื่อวางแผนการทำงานโดยพิจารณาตามประเด็น ดังนี้ ๑) สถานการณ์เร่งด่วน/ สถานการณ์วิกฤติหรือแนวโน้มอุบัติการณ์แพร่ระบาดของโรคติดต่อตามฤดูกาล ๒) เหตุการณ์ที่เป็นที่สนใจของสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยทางกายและทางจิต ๓) สถานการณ์การแพร่ระบาดของของยาเสพติด	เจ้าหน้าที่ กพส.	๑ สัปดาห์	** WI ตามเอกสารแนบ	รายงานการประชุม	- ข้อมูลสถิติ/ ผลการศึกษา/ มาตรการของกระทรวงสาธารณสุข - สถานการณ์การแพร่ระบาดของของยาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส.

ขั้นตอน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา	วิธีการควบคุมคุณภาพ	บันทึก	เอกสารอ้างอิง
๓. คัดเลือกการกำหนดเนื้อหาหัวข้อเรื่องและวัตถุประสงค์ของจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ข้อความรู้	- ข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเด็กและเยาวชนในระดับประเทศ - ข้อมูลการเลี้ยงดู การสื่อสารกับเด็กและเยาวชนวัยรุ่น	พยาบาลวิชาชีพ นักจิตวิทยา	๒ วัน	- ข้อมูลโรคระบาด/ โรคติดต่อในสถานการณ์ปัจจุบัน - ข้อมูลเผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์/ สื่อโซเชียลมีเดียที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ใช้สารเสพติดหรือผลจากการใช้สารเสพติดของเด็ก/เยาวชนในความดูแลกรมพินิจฯ - สถานการณ์โรคทางจิตที่พบมากในช่วงวัยเด็กและวัยรุ่น		- ข้อมูลสถิติ/ ผลการศึกษา/ มาตรการของกรมพินิจ และสาธารณสุข
๔. รายงานผลการปฏิบัติงานต่อผู้อำนวยการ	- ผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการสรุปผลการประชุมคัดเลือกการกำหนดเนื้อหาหัวข้อเรื่องและวัตถุประสงค์ของจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ข้อความรู้และนำเสนอต่อผู้อำนวยการ	พยาบาลวิชาชีพ นักจิตวิทยา		- มีการนำเสนอผู้บริหารอยู่เป็นระยะ และรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	มีบันทึกรายงานผลการดำเนินงานเสนอผู้อำนวยการ	
๕. รายงานผลการปฏิบัติงานต่อผู้บริหาร	- ผู้อำนวยการนำเสนอผู้บริหาร	ผู้อำนวยการ		- มีการนำเสนอผู้บริหารอยู่เป็นระยะ และรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	มีบันทึกรายงานผลการดำเนินงาน	
๖. ผู้อำนวยการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงาน และแจ้งให้ผู้ปฏิบัติงานดำเนินการปรับปรุงแก้ไข	- ผู้อำนวยการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามกระบวนการที่ได้รับมอบหมาย และกรณีพบข้อผิดพลาดแจ้งผู้ปฏิบัติงานรับทราบและดำเนินการแก้ไข	ผู้รับมอบหมาย	๑ สัปดาห์		มีบันทึกแก้ไขและติดตามผลการปฏิบัติงาน	

ขั้นตอน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา	วิธีการควบคุมคุณภาพ	บันทึก	เอกสารอ้างอิง
๗. จัดทำสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	- ขออนุมัติผลิตสื่อประชาสัมพันธ์/ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์	พยาบาลวิชาชีพ นักจิตวิทยา	๒ สัปดาห์	- ข้อมูลโรคระบาด/โรคติดต่อใน สถานการณ์ปัจจุบัน - ข้อมูลเผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์/ สื่อโซเชียลมีเดียที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ใช้สารเสพติดหรือผลจากการใช้ สารเสพติดของเด็ก/ เยาวชนในความ ดูแลกรมพินิจฯ - สถานการณ์โรคทางจิตที่พบมาก ในช่วงวัยเด็กและวัยรุ่น	บันทึกข้อความ ขออนุมัติผลิตสื่อ ประชาสัมพันธ์	- ข้อมูลสถิติ/ ผล การศึกษา/มาตรการ ของกระทรวง สาธารณสุข
๘. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประชาสัมพันธ์ สื่อทางอินเทอร์เน็ต กรมพินิจฯ	- ประสานงานกับกลุ่มงานประชาสัมพันธ์ และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อลง สื่อทางเว็บไซต์หน่วยงาน	พยาบาลวิชาชีพ นักจิตวิทยา	๓ วัน		บันทึกข้อความ ประสานงาน หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	- ข้อมูลสถิติ/ ผล การศึกษา/มาตรการ ของกระทรวง สาธารณสุข

๘. การควบคุมบันทึก

บันทึก	เก็บไว้ที่หน่วยงาน	เก็บไว้อ้างอิง
Flow Chart	กองพัฒนาระบบสุขภาพเด็กและเยาวชน	จนกว่าจะมีกระบวนการรูปแบบใหม่
คู่มือ/แบบฟอร์ม	กองพัฒนาระบบสุขภาพเด็กและเยาวชน	จนกว่าจะมีการยกเลิกใช้งาน

๙. การบริหารสารสนเทศ

รายการสารสนเทศที่จำเป็น	รูปแบบ	ระยะเวลา/ความถี่
ข้อมูลสถิติรายงานผลการดำเนินงานด้านสุขภาพ กพส ๑๑, สพย ๖๐๑	โปรแกรมระบบฐานข้อมูล	ทุกเดือน/ทุกไตรมาส
ระบบฐานข้อมูล CMS TRS	โปรแกรมระบบฐานข้อมูล	ทุกเดือน

๑๐. สมรรถนะบุคลากรที่จำเป็น

บุคลากรที่เกี่ยวข้อง	สมรรถนะที่จำเป็น	การฝึกอบรม/พัฒนาที่จำเป็น
พยาบาลวิชาชีพ	๑. ความรู้ในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชน ๒. การคิดวิเคราะห์การสืบเสาะหาข้อมูล ๓. ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ตามข้อกำหนดในการรักษาโรคเบื้องต้น ๔. การทำงานเป็นทีม ๕. ความเข้าใจองค์กรและระบบราชการ	- การพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลผู้ใช้ยาและสารเสพติด หรือ - การพยาบาลเฉพาะทางต้นแบบสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติเรือนจำ หรือ - การพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลสุขภาพจิต และจิตเวชเด็กและวัยรุ่น หรือ - การพยาบาลเฉพาะทางสาขาเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษาโรคเบื้องต้น)
นักจิตวิทยา	๑. ความรู้เกี่ยวกับงานจิตวิทยา ๒. ความรู้เกี่ยวกับการวินิจฉัยทางจิตวิทยาคลินิก ๓. ความรู้เกี่ยวกับการบำบัดทางจิตวิทยา ๔. ความสามารถในการสำรวจข้อมูลศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและสรุปเหตุผล ๕. ความสามารถในการวางแผนและการติดตามประเมินผล	- กระบวนงานนักจิตวิทยา กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน - หลักสูตรการฝึกปฏิบัติงานทางจิตวิทยาคลินิก - โปรแกรมการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

บุคลากรที่เกี่ยวข้อง	สมรรถนะที่จำเป็น	การฝึกอบรม/พัฒนาที่จำเป็น
	๖. ความสามารถในการร่วมงานทีม สหวิชาชีพ ๗. ความรู้ในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและ เยาวชน	